

Mladá veda

Young Science

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 2, ročník 10., vydané v júni 2022

ISSN 1339-3189

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Zbierka známok. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

doc. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

Mgr. Jakub Köry, PhD. (School of Mathematics & Statistics, University of Glasgow, Glasgow)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

REDAKCIA

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

Mgr. Martin Hajduk, PhD. (Banícke múzeum, Rožňava)

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

SYNCHRONÓZNA DIGRAFIA AKO PREJAV JAZYKOVEJ IDENTITY OSOBNOSTI V PODMIENKACH TRANSLINGVIZMUSU

SYNCHRONOUS DIGRAPHY AS A MANIFESTATION OF THE LANGUAGE IDENTITY
OF PERSONALITY IN THE CONDITIONS OF TRANSLINGUIISM

Danylo Samoilenko¹

Autor pôsobí ako interný doktorand na Katedre Filozofie a Politologie Historickej Fakulty Žytomyrskej Štátnej Univerzity Ivana Franka. Vo svojej dizertačnej práci sa venuje jazykovej identite jednotlivca v podmienkach translíngvizmu.

The author works as an internal doctoral student at the Department of Philosophy and Political Science of Faculty of History of Zhytomyr Ivan Franko State University. In his dissertation he deals with the linguistic identity of the individual in the conditions of translínguism.

Abstract

The aim of the article is to identify and describe translíngual strategies that allow Ukrainian speakers to create ambivalent, linguistically neutral units based on rapidly developing Anglo-Ukrainian dígraphia, which cannot be unambiguously attributed to any of the interacting languages and writing systems. Examples from two communicative spheres became the material for the analysis: the modern Ukrainian linguístic landscape and the names of Ukrainian Internet sites, in which the translíngual tendencies in the interaction of Latin and Cyrillic are most clearly revealed. From the point of view of the theory of translínguism, which create zones "between languages" in the written interaction of Ukrainian with global English, the article interprets the phenomena of occasional English-Ukrainian transliteration, game "code ambiguity" and "code interweaving", interlíngual lexical variability and graphic restoration. as well as a strategy for reducing cross-vocabulary.

Key words: globalization, bilingualism, translíngualism, bísriptalism / graphic bilingualism, dígraph

Abstrakt

Cieľom článku je identifikovať a popísať translíngválne stratégie, ktoré umožňujú ukrajinským hovorcom vytvárať ambivalentné, jazykovo neutrálne jednotky založené na rýchlo sa rozvíjajúcej

---

¹ Adresa pracoviska: Mgr. Danylo Samoilenko, Ukrajina, Žytomyrský kraj, Žytomyrský okres, m. Žytomyr, ul. Velyka Berdyčivská 40, 10008, Žytomyrská Štátna Univerzita Ivana Franka
E-mail: samjjlenk.dank@gmail.com

anglo-ukrajinskej digrafii, ktorú nemožno jednoznačne pripísať žiadnemu z interagujúcich jazykov a systémov písania. Materiálom na analýzu sa stali príklady z dvoch komunikačných sfér: moderná ukrajinská lingvistická krajina a názvy ukrajinských internetových stránok, v ktorých sa najzreteľnejšie prejavujú translingválne tendencie v interakcii latinky a cyriliky. Z pohľadu teórie translingvizmu, teda ktoré vytvárajú zóny „medzi jazykmi“ v písomnej interakcii ukrajinčiny s globálnou angličtinou, článok interpretuje fenomény občasnej anglicko-ukrajinskej transliterácie, hry „nejednoznačnosť kódu“ a „prelínanie kódov“, interlingválnu lexikálnu variabilitu a grafickú obnovu, ako aj stratégiu redukcie krížovej slovnej zásoby.

Kľúčové slová: globalizácia, bilingvizmus, translingvizmus, biscriptalizmus / grafický bilingvizmus, digraf

Úvod

Globalizácia anglického jazyka viedla k vzniku globálneho anglo-národného jazyka biscriptalizmu (grafického bilingvizmu) a digrafizmu, teda masové osvojovanie si latinčiny spojené s globálnou angličtinou a jej používanie na reprezentáciu miestnych jazykov popri lokálnych systémoch písania. Tieto sociolingvistické javy je potrebné interpretovať v zmysle translingvizmu, nového prístupu k viacjazyčnej sociolingvistike a lingvistickej kontaktológii, ktorý pokrýva všetky prípady interakcie anglických/latinských grafických zdrojov s lokálnymi v integrovanom jazykovom repertoári komunikujúcich a podrobnejšie popisuje ich využitie v alebo, naopak, stieranie hraníc medzi jazykmi.

Jedným z analytických nástrojov, ktorý umožňuje hlbšie štúdium prejavov písanej viacjazyčnosti, je pojem „digrafizmus“, ktorý sa pri opise bilingvizmu často nepoužíva, ako aj súvisiace pojmy „grafický bilingvizmus“, „biskriptizmus“, „bilingvizmus“²³⁴, čo v najvšeobecnejšom zmysle znamená použitie dvoch grafických systémov na písanie jedného národného jazyka v diachróonii alebo synchronii. V prípade diachróonnej digresie sa v priebehu času mení jeden systém písania, ako napríklad prechod niektorých bývalých sovietskych republík, ako je Moldavsko alebo Turkménsko, z cyriliky na latinku. V klasickej synchronnej digrafii dve komunity hovoriace rovnakým jazykom používajú rôzne systémy písania, ako je to v srbsko-chorvátskom jazyku, ktorý je implementovaný v systéme písania založenom na cyrilike v pravoslávnom Srbsku a v systéme latinskej abecedy v katolíckom Chorvátsku. Sociolingvistický výskum dysgrafie sa zameriava na sociálne faktory, ktoré spôsobujú jazykový jav, ako je ideológia, kultúra alebo náboženstvo.

Globalizácia angličtiny ako hlavného sociolingvistického faktora modernity prispieva k novej situácii synchronnej digrafie – na celom svete sa ľudia okrem lokálnych, národných, písacích systémov učia a začínajú používať takzvanú „anglografiu“, teda angličtinu-orientovanú latinčinu. Výsledkom je, že väčšina moderných jazykových skupín do určitej miery nadobúda črty digrafie,

---

² GRIVELET, S. 2001. Digraphia: Writing systems and society. *International Journal of the Sociology of Language*. No. (150).

³ MIKHALCHENKO, V.Y. 2006 editor. *Slovar sotsiolingvisticheskikh terminov* [Dictionary of sociolinguistic terms]. Moscow: Institut yazykoznaniiya RAN. (In Russian).

⁴ BASSETTI, B. 2013. Bilingualism and writing systems. *The handbook of bilingualism and multilingualism*. Oxford: Wiley-Blackwell. Pp. 649-670.

konkrétne anglo-národnej digrafie.⁵ Tento fenomén potvrdzuje najvýznamnejšie postavenie sociolingvistiky globalizácie, že jazyk nie je úplne globalizovaný, ale čoraz viac sa rozširujú jazykové prostriedky, ktoré sa stávajú súčasťou jazykového repertoáru a umožňujú hovoriť o obmedzených, „oklieštených“ znalostiach jazyka a v dôsledku toho vzniká „skrátená“ viacjazyčnosť.

Pokiaľ ide o písomnú zložku, ľudia v rôznych častiach sveta, aj keď nehovoria úplne anglicky a nie sú bilingválni v klasickom zmysle tohto výrazu, sa učia latinčinu orientovanú na angličtinu a prechádzajú z jedného systému písania na druhý pomocou prepisu, nie nevyhnutne pri prechode z miestneho jazyka do angličtiny alebo z angličtiny do miestneho jazyka. F. Angermeyer definuje túto situáciu v interakcii jazykov ako „digrafia bez bilingvizmu“ (analógia s „diglossiou bez bilingvizmu“)⁶, a J. Anger ako periférny typ dysgrafie, „funkčná dysgrafia“, teda neúplná koexistencia dvoch systémov, keď členovia jazykovej komunity majú latinizovanú verziu jazyka, ale nevyrábajú a nečítajú podrobné texty v tejto verzii⁷.

Anglo-národný digraf je najvýraznejší v tých oblastiach jazykového života, ktoré sú najviac vystavené globalizácii. Medzi takéto oblasti patrí napríklad oblasť lingvistickej krajiny, teda mestské nápisy. Táto oblasť popisuje rozšírenú prax v rôznych krajinách sveta nápisov ako transliterovaných anglických lexikálnych jednotiek, čo T. Bhatia a W. Ritchie definujú ako „angličtinu v škrupine nelatinských písomných systémov“⁸, ako napríklad Ajkraft (sieť optických optikov) na Ukrajine, alebo naopak „pseudoanglické“ názvy v latinčine⁹, napríklad Zavarka (čajovňa). Ďalšou dôležitou oblasťou globálneho šírenia praktických anglicko-národných transliteračných zručností je počítačom sprostredkovaná komunikácia. Jej vývoj si z technických dôvodov vyžiadala v počiatočnom štádiu latinizácie národných jazykov, čo viedlo k vytvoreniu funkčného „počítačom sprostredkovaného digrafu“¹⁰, napríklad s použitím latinizovanej verzie ukrajinského jazyka, ako je mandria.ua, naurok.com.ua.

Pri analýze takýchto príkladov anglo-národnej digrafie v rôznych kontextoch modernej cudzojazyčnej kontaktológie sa čoraz častejšie pozoruje odmietanie ich interpretácie ako prejavov bilingvizmu v tradičnom zmysle a prechod k analýze z hľadiska translilingvizmu. Na rozdiel od binárneho modelu jazykového kontaktu, založeného na opozícii dvoch jazykov ako štrukturálne stabilných a oddelených systémov striedajúcich sa v jazyku, translilingválny model kladie dôraz na neistotu, „rozostrenie“, integráciu jazykových prostriedkov, ktoré tvoria jazykový priestor medzi

---

⁵ BLOMMAERT, J. 2010. *The sociolinguistics of globalization*. Cambridge and New York: Cambridge University Press.

⁶ ANGERMEYER, P. S. 2005. Spelling bilingualism: Script choice in Russian American classified ads and signage. *Language in Society*. No. 34 (4). Pp. 493-531.

⁷ UNGER, J. M. 2001. Functional digraphia in Japan as revealed in consumer product preferences. *International Journal of the Sociology of Language*. No. 150. Pp. 141-152.

⁸ BHATIA, T. K., RITCHIE, W. C. 2013. Bilingualism and multilingualism in the global media and advertising. *The handbook of bilingualism and multilingualism*. Oxford: Wiley-Blackwell. P. 565-623.

⁹ PROSHINA, Z., USTINOVA I. 2012. English and Asian flavor in Russian advertising of the Far East. *Asian Englishes*. 15 (2).30-59.

¹⁰ ANDROUTSOPOULOS, J. 2012. ‘Greeklsh’: Transliteration practice and discourse in the context of computer-mediated digraphia. In: Jaffe A., Androustopoulos J., Sebba M., Johnson S., editors. *Orthography as social action: Scripts, spelling, identity and power*. Boston and Berlin: Walter de Gruyter. P. 359-392

jazykmi. „Medzi jazykmi a mimo nich“, „naprieč jazykam“¹¹¹²¹³¹⁴. A. Pennikuk ilustruje translingválny prístup na príklade znaku mesta v latinke v Kuala Lumpur Pubdankaraoke, ktorý kombinuje jednotky troch jazykov: angličtina (pub), indonézština (dan, spojenie „a“) a japončina (karaoke). Všetky tieto slová sú zrozumiteľné pre toho, kto ich číta, sú súčasťou ich jazykového repertoáru, a preto v otázke, či je znak jednojazyčný (indonézska angličtina), bilingválny (angličtina a indonézština), trojjazyčný (angličtina, indonézština a japončina), alebo to nemožno jednoznačne pripísať ani jednej z týchto odpovedí, prikláňa sa A. Pennikuk k tej druhej. Zdôrazňuje, že pri popise takýchto príkladov je samotná kvantitatívna formulácia otázky nesprávna a nemala by sa rozoberať jednotlivé jazyky a jazykové prostriedky v jazykových aktivitách komunikujúcich¹⁵. Z hľadiska translingválneho prístupu sa lingvisticky ambivalentné jazykové jednotky, ktoré vznikajú v dôsledku translingválnej činnosti, označujú ako „lingvisticky neutrálne“¹⁶. V písomnom prejave sa translingválna činnosť konkretizuje ako „transscriptalizmus“, alebo „písomne orientovaná translingválna aktivita“ („prepísovanie“, „prepísovanie zamerané na písmo“)¹⁷.

Globalizácia anglického jazyka a rozvoj globálnej anglo-národnej digrafie prispievajú k posilneniu translingvizmu v každodennej jazykovej praxi ľudí na celom svete. Účelom tohto článku je identifikovať a opísať translingválne stratégie, ktoré umožňujú ukrajinským hovorcami vytvárať lingvisticky neutrálne jednotky založené na anglickej digrafii v modernom písanom ukrajinskom diskurze.

Materiály a metódy

Materiál na analýzu v tomto článku bol vzorkou príkladov zozbieraných v širšej štúdii procesov anglistizácie ukrajinského diskurzu, ktorá sa vykonávala od roku 2004¹⁸¹⁹²⁰²¹. Vybrané príklady

---

¹¹ CANAGARAJAH, S. 2013. *Translingual practice: Global Englishes and cosmopolitan relations*. London and New York: Routledge, Taylor and Francis Group.

¹² PENNYCOOK, A. 2010. *Language as a local practice*. London and New York: Routledge.

¹³ PROSHINA, Z. G. 2016. Problemy i perspektivy translingvalnykh i transkulturnykh kontaktov [Problems and perspectives of translingual and transcultural contacts] *Social Sciences and Humanities in the Far East*. No. 50 (2): 6-9. (In Russian).

¹⁴ RIVLINA A. A. 2016. Formirovanie globalnogo anglo-mestnogo bilingvizma i usilenie translingvalnoj praktiki [Formation of global English-Local bilingualism and strengthening of translingual practice]. *Social Sciences and Humanities in the Far East*. No. 50 (2): 22-29. (In Russian).

¹⁵ PENNYCOOK, A. 2010. *Language as a local practice*. London and New York: Routledge.

¹⁶ SEBBA M. 2012. Multilingualism in written discourse: An approach to the analysis of multilingual texts. *International Journal of Bilingualism*. No. 17 (1). Pp. 97-118.

¹⁷ ANDROUTSOPOULOS J. 2015. Networked multilingualism: Some language practices on Facebook and their implications. *International Journal of Bilingualism*. No. 19 (2). Pp. 185-205.

¹⁸ RIVLINA A. A. 2016. Formirovanie globalnogo anglo-mestnogo bilingvizma i usilenie translingvalnoj praktiki [Formation of global English-Local bilingualism and strengthening of translingual practice]. *Social Sciences and Humanities in the Far East*. No. 50 (2): 22-29. (In Russian).

¹⁹ PROSHINA, Z. G. 2016. *Russian English: History, functions, and features*. Cambridge: Cambridge University Press

²⁰ RIVLINA, A. A. 2014. VIP i/ili VIP? Leksicheskaya variativnost v svete globalizatsii angliiskogo yasyka. [Lexical variability in the light of the globalization of the English language] *Philological Sciences. Scientific Essays of Higher Education*. No. 3. Pp. 22-31. (In Russian)

²¹ RIVLINA, A. 2015. Bilingual creativity in Russia: English-Russian language play. *World Englishes*. No. 34 (3). Pp. 436-455.

patria do dvoch komunikačných sfér - modernej ukrajinskej lingvistiky a názvov ukrajinských internetových stránok, pretože, ako bolo poznamenané v úvode, v týchto oblastiach sa najviac prejavuje globalizácia anglického jazyka v písomnej zložke. Argumentom pre ich zjednotenie bolo, že príklady z týchto oblastí spolu často súvisia, keďže názvy obchodov, reštaurácií a iných mestských inštitúcií sa odrážajú v názvoch ich webových stránok a výber latinizovaných názvov miest je niekedy spôsobený tým, že je jednoduchšie ich vyhľadať online. Okrem toho je možné takéto príklady v prípade potreby overiť a potvrdiť prostredníctvom internetu. Je dôležité, aby jazykové celky týchto dvoch oblastí boli zamerané na bežného spotrebiteľa, ktorý nemá špeciálne znalosti angličtiny, preto odzrkadľujú celkový obraz o rozšírení a fungovaní angličtiny v ukrajinsky hovoriacej komunite. Okrem v úvode spomínanej občasnej anglo-ukrajinskej transliterácie budú translingválne javy považované za prejavy anglo-ukrajinskej digrafie, ktoré boli predtým skúmané z iných pohľadov lingvistickej kontaktológie – ako fenomén bilingválnej tvorivosti, interlingválnej lexikálnej stratégie prelínania slovnej zásoby.

Jadro

Predtým, ako pristúpime k popisu mechanizmov anglo-národného transkriptalizmu, je potrebné urobiť dôležité objasnenie. Vzťah medzi pojmami „bilingvizmus“ a „translingvizmus“ zatiaľ nemožno považovať za ustálený, keďže každý z nich umožňuje široký a úzky výklad z hľadiska pojmového rozsahu. Ako jeden z pracovných prístupov k ich vymedzovaniu pri popise interakcie spisovných systémov možno vychádzať z nasledovného stanoviska: globálna anglografia vytvára podmienky na používanie latinčiny v diskurze národného jazyka ako doplnkového zdroja jazykovej opozície resp. , naopak, stieranie hraníc medzi nimi na papieri²². V tomto prístupe môžu byť jazykové jednotky, v ktorých sú dva systémy písania jasne proti sebe, považované za bilingválne v užšom zmysle a dvojpísmenové ambivalentné jednotky, ktoré je ťažké jednoznačne priradiť k jednému jazyku alebo jednému systému písania ako translingválne a prepísané.

Opozícia je evidentná v grafickej jazykovej hre napríklad pri vytváraní dvojjazyčných slovných hier, akými sú anglicko-ukrajinské BiGOODdi (názov obchodu s kaderníckymi potrebami) alebo tabletki.ua (názov medicínskej stránky). Takéto jazykové jednotky sa zvyčajne opisujú v termínoch prepínania kódu alebo miešania kódov a mechanizmus herného efektu je vnímaný ako výsledok zámernej hybridizácie komponentov patriacich do dvoch rôznych jazykových systémov²³. Nie vždy je však možné jasne rozlíšiť jazykové systémy v ich grafickej hernej interakcii. Napríklad na základe priesečníka latinky a cyriliky pomocou dodatočných grafických manipulácií môže dôjsť k prípadom jazykovej ambivalencie, ako je GOOD'OK (názov služby zmeny pípaní pre mobilných operátorov) alebo Kvitnich'OK (názov v kvetinárstve). Homografia anglického OK a ukrajinská prípona <-ok> neumožňujú priradiť túto časť slova žiadnemu jazyku. Moderná jazyková kontaktológia zavádza nové koncepty, nejednoznačnosť

---

²² ANGERMEYER, P. S. 2012. Bilingualism meets digraphia: Script alternation and hybridity in Russian-American writing and beyond. New York and London: Routledge. Pp. 255—272.

²³ RIVLINA, A. 2015. Bilingual creativity in Russia: English-Russian language play. World Englishes. No. 34 (3). Pp. 436-455.

kódov²⁴ a sieťovanie kódov²⁵, aby opísala takéto prípady popri tradičných konceptoch prepínania kódov a miešania kódov. Tieto koncepty zdôrazňujú vágny charakter a integráciu jazykového repertoáru, ktorý umožňuje prejsť od štruktúrne orientovaného k aktivite, translingválnej analýze viacjazyčnosti a popísať jazykové javy, ktoré predtým zostávali mimo kontaktného výskumu.

V novom svetle sa v translingválnom prístupe objavujú ďalšie kontroverzné javy kontaktného jazyka. Napríklad status takzvaných „príležitostných výpožičiek“, ako sú tie v úvode Ajkraft a Zavarka, bol v lingvistickej kontaktológii vždy kontroverzný, keďže „požičiavanie“ tradične znamenalo príslušnosť jazykovej jednotky k hostiteľskému jazyku a jednojazyčnosť preberaného jazyka, naopak, implikuje nefixáciu jednotky v systéme hostiteľského jazyka a znalosť východiskového jazyka, teda bilingvizmus. Translingválny prístup nám umožňuje odstrániť otázku jazykovej príslušnosti takýchto jednotiek a interpretovať ich ako prejavy „translingválnej kreativity“²⁶, ktorá je založená na integrácii jazykových prostriedkov a anglo-nacionálnej dysgrafii.

Anglo-národná digrafia, ktorá v jazykovej komunite zabezpečuje široké využitie praktických transliteračných zručností oboma smermi, priťahuje medzi translingválnymi jednotkami početné príbuzné, internacionalizmy a starodávne asimilované výpožičky, ktoré pod vplyvom globalizácie prestavujú svoje spojenia, ako napr. prepínanie bar alebo banka. Pán Beckhaus poukazuje na to, že takéto slová, aj keď sú napísané v miestnej abecede, nemožno v skutočnosti jednoznačne priradiť ani k hostiteľskému jazyku, ani k pôvodnému jazyku, ale slúžia ako akýsi „trójsky kôň“ pre hostiteľský jazyk aby odhalil jeho cudzojazyčnú podstatu²⁷. Integrovaný translingválny repertoár hovoriacich rôznymi jazykmi je aktívne dopĺňaný aj veľkým počtom nových anglických výpožičiek, ktoré v dôsledku anglo-národnej dysgrafie nevykazujú tendenciu k úplnej asimilácii a zachovávajú si grafickú variabilitu, teda koexistujú v dvoch variantoch písania v hostiteľskom jazyku, ako napríklad - VIP / vip v modernom diskurze v ukrajinskom jazyku²⁸.

Ďalšou translingválnou stratégiou, ktorá stiera hranice medzi kontaktnými jazykmi a je opísaná v materiáli rôznych jazykov, je stratégia skracovania čiastočne sa prelínajúcich lexikálnych jednotiek, takže je ťažké jednoznačne určiť ich jazykovú príslušnosť. časť. M. Sebba²⁹ rozoberá túto stratégiu na príklade slova dermatológa testovaného v popise kozmetiky. Nasleduje text, ktorý zahŕňa prepínanie kódu troch jazykov, angličtiny, nemčiny a francúzštiny, jednotku dermatolog. možno chápať ako skratku ktorejkoľvek z troch prelínajúcich sa lexikálnych jednotiek: dermatolog. = dermatologicky (anglicky) / dermatologisch (nemčina) / dermatologique

²⁴ MOODY, A., MATSUMOTO, Y. 2003. “Don’t touch my moustache”: Language blending and code-ambiguation by two J-pop artists. *Asian Englishes*. No. 6 (1). Pp. 4—33.

²⁵ CANAGARAJAH, S. 2012. *Code-alternation studies: A trajectory*. Abingdon and New York: Routledge, Taylor and Francis Group. Pp. 275—283.

²⁶ QI F., MO Sh. 2016. Translingual creativities: a sociolinguistic case study of English lexical borrowings in Mandarin from perspectives of language contact. *Asian Englishes*. No.18 (1). Pp. 19—35.

²⁷ BACKHAUS, P. 2007. Alphabet “ante portas”: How English text invades Japanese public space. *Visible Language*. No. 41 (1). Pp. 70—87.

²⁸ RIVLINA, A. A. 2014. VIP i/ili VIP? Leksicheskaya variativnost v svete globalizatsii angliiskogo yasyka. [Lexical variability in the light of the globalization of the English language] *Philological Sciences. Scientific Essays of Higher Education*. No. 3. Pp. 22-31. (In Russian)

²⁹ SEBBA M. 2012. Multilingualism in written discourse: An approach to the analysis of multilingual texts. *International Journal of Bilingualism*. No. 17 (1). Pp. 97-118.

(francúzština), preto ho nemožno jednoznačne priradiť k žiadnemu z týchto jazykov a je „lingvisticky neutrálny“. M. Sebba zdôrazňuje, že táto stratégia nie je nová v písomnej interakcii jazykov a ilustruje ju na príkladoch podobnej interakcie stredovekej angličtiny s latinčinou. Dnes podobné lingvisticky ambivalentné príklady možno nájsť v interakcii globálnej angličtiny s rôznymi lokálnymi jazykmi. Napríklad v názvoch ukrajinských internetových stránok sa namiesto celého názvu mesta Kyjiv často používa jeho prepísaná verzia Kyiv skrátená verzia kyi, ako napríklad kiyavia.com, nissan.kiyauto.com.ua. V kombinácii s príbuznými, internacionalizmami alebo výpožičkami, ktoré sú rovnako chápané v systémoch písania aj v dvojjazyčných jazykoch, a rodenými hovorcami ukrajinčiny, ktorí majú len schopnosti digrafie (porov.: doprava – doprava, metro – metro, tender – tender, taxi – taxi), redukcia kyi navyše zdôrazňuje jazykovo neutrálny, translingválny status týchto mien. Navyše, označenie domén najvyššej úrovne, ako napríklad .com, .org alebo, organization)/organizácia; . ukr = ukrajinštiny (latinizovaná ukrajinčina) / ukrajinčina (angličtina). Samozrejme, v tomto prípade namiesto pokusu o priradenie názvov internetových stránok ako slovnyk.ua alebo vseosvita.ua ku konkrétnemu jazyku alebo jazykovej verzii (ukrajinská verzia angličtiny alebo latinizovaná verzia ukrajinského jazyka, prepínanie kódov / miešanie ukrajinčiny a angličtiny) je podľa A. Pennikuka správnejšie opustiť štruktúrne definovaný, kvantitatívny prístup v prospech translingválneho tlmočenia.

Záver

Nie je možné v jednom článku podrobne zvážiť všetky aspekty anglo-národnej digrafie a translingválnych stratégií z nej vyplývajúcich. Ďalší výskum na túto tému zahŕňa analýzu funkčno-sémantických, pragmatických, sociolingvistických, psycholingvistických a lingvokultúrnych aspektov translingvizmu. Zdôrazňujeme, že dnes dochádza k rozšíreniu pojmu „bilingvizmus“ v lingvistickej kontaktológii vďaka novým „plexusom“ a poznatkom³⁰, podľa ktorého je potrebné zahrnúť translingválny prístup k praktikám a modelom bilingválnych aktivít, a to aj v písomnej interakcii národných jazykov s globálnou angličtinou.

*Tento článok odporúča na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda:
prof. Mykola Kozlovets, PhD.*

Použitá literatúra

1. GRIVELET, S. 2001. Digraphia: Writing systems and society. International Journal of the Sociology of Language. No. (150).
2. MIKHALCHENKO, V.Y. 2006 editor. Slovar sotsiolingvisticheskikh terminov [Dictionary of sociolinguistic terms]. Moscow: Institut yazykoznaniiya RAN. (In Russian).
3. BASSETTI, B. 2013. Bilingualism and writing systems. The handbook of bilingualism and multilingualism. Oxford: Wiley-Blackwell. Pp. 649-670.
4. BLOMMAERT, J. 2010. The sociolinguistics of globalization. Cambridge and New York: Cambridge University Press.

---

³⁰ BAKHTIKIREEVA, U. M. 2015. Modern trends in the development of bilingual education in Russia and in the world (Instead of Epilogue to the special issue of the Bulletin). Bulletin of Peoples' Friendship University of Russia. Series of Educational Issues: Languages and Speciality. No. 5. P.P 366—374. (In Russian).

5. ANGERMEYER, P. S. 2005. Spelling bilingualism: Script choice in Russian American classified ads and signage. *Language in Society*. No. 34 (4). Pp. 493-531.
6. UNGER, J. M. 2001. Functional digraphia in Japan as revealed in consumer product preferences. *International Journal of the Sociology of Language*. No. 150. Pp. 141-152.
7. BHATIA, T. K., RITCHIE, W. C. 2013. Bilingualism and multilingualism in the global media and advertising. *The handbook of bilingualism and multilingualism*. Oxford: Wiley-Blackwell. P. 565-623.
8. PROSHINA, Z., USTINOVA I. 2012. English and Asian flavor in Russian advertising of the Far East. *Asian Englishes*. 15 (2).30-59.
9. ANDROUTSOPOULOS, J. 2012. 'Greeklish': Transliteration practice and discourse in the context of computer-mediated digraphia. In: Jaffe A., Androutsopoulos J., Sebba M., Johnson S., editors. *Orthography as social action: Scripts, spelling, identity and power*. Boston and Berlin: Walter de Gruyter. P. 359-392.
10. CANAGARAJAH, S. 2013. *Translingual practice: Global Englishes and cosmopolitan relations*. London and New York: Routledge, Taylor and Francis Group.
11. PENNYCOOK, A. 2010. *Language as a local practice*. London and New York: Routledge.
12. PROSHINA, Z. G. 2016. Problemy i perspektivy transljungalnykh i transkulturnykh kontaktov [Problems and perspectives of transljungal and transcultural contacts] *Social Sciences and Humanities in the Far East*. No. 50 (2): 6-9. (In Russian).
13. RIVLINA A. A. 2016. Formirovanie globalnogo anglo-mestnogo bilingvizma i usilenie transljungalnoj praktiki [Formation of global English-Local bilingualism and strengthening of transljungal practice]. *Social Sciences and Humanities in the Far East*. No. 50 (2): 22-29. (In Russian).
14. SEBBA M. 2012. Multilingualism in written discourse: An approach to the analysis of multilingual texts. *International Journal of Bilingualism*. No. 17 (1). Pp. 97-118.
15. ANDROUTSOPOULOS J. 2015. Networked multilingualism: Some language practices on Facebook and their implications. *International Journal of Bilingualism*. No. 19 (2). Pp. 185-205.
16. PROSHINA, Z. G. 2016. *Russian English: History, functions, and features*. Cambridge: Cambridge University Press.
17. RIVLINA, A. A. 2014. VIP i/ili VIP? Leksicheskaya variativnost v svete globalizatsii angliiskogo yasyka. [Lexical variability in the light of the globalization of the English language] *Philological Sciences. Scientific Essays of Higher Education*. No. 3. Pp. 22-31. (In Russian)
18. RIVLINA, A. 2015. Bilingual creativity in Russia: English-Russian language play. *World Englishes*. No. 34 (3). Pp. 436-455.
19. ANGERMEYER, P. S. 2012. Bilingualism meets digraphia: Script alternation and hybridity in Russian-American writing and beyond. *New York and London: Routledge*. Pp. 255—272.
20. MOODY, A., MATSUMOTO, Y. 2003. "Don't touch my moustache": Language blending and code-ambiguation by two J-pop artists. *Asian Englishes*. No. 6 (1). Pp. 4—33.
21. CANAGARAJAH, S. 2012. *Code-alternation studies: A trajectory*. Abingdon and New York: Routledge, Taylor and Francis Group. Pp. 275—283.
22. QI F., MO Sh. 2016. Translingual creativities: a sociolinguistic case study of English lexical borrowings in Mandarin from perspectives of language contact. *Asian Englishes*. No.18 (1). Pp. 19—35.
23. BACKHAUS, P. 2007. Alphabet "ante portas": How English text invades Japanese public space. *Visible Language*. No. 41 (1). Pp. 70—87.
24. BAKHTIKIREEVA, U. M. 2015. Modern trends in the development of bilingual education in Russia and in the world (Instead of Epilogue to the special issue of the Bulletin). *Bulletin of Peoples' Friendship University of Russia. Series of Educational Issues: Languages and Speciality*. No. 5. P.P 366—374. (In Russian).